

اهمیت کالای برق در WTO

طبق برآورد آژانس بین المللی انرژی، الکتریسیته با رشد ۲/۸ درصد بیش از هر انرژی دیگری در تقاضای نهائی انرژی دیگری در جهان رشد خواهد کرد و کشورهایی که به منابع سرشار و مطمئن انرژی دسترسی دارند، می توانند با برخوردی فعالانه دیدگاه ها و مقررات مربوط به تجارت کالای برق در سازمان جهانی بازرگانی را مطابق منافع ملی خود هدایت کنند.

برق در WTO :

- تجارت جهانی مبحث برق از ابعاد مختلفی مطرح است که مهمترین مباحث آن بدین شرح است :
- ارتباط تنگاتنگ برق با سایر انرژی ها به خصوص نفت و گاز
- پیوند با مسائل رفاه عمومی و امنیت اجتماعی به عنوان کالای استراتژیک
- تقویت سرمایه گذاری در بخش صنعت و غلبه بر مقاومت دیر پای آن در منطقه مالکیت دولتی
- رعایت استانداردها، کاهش آلودگی، حفظ منابع طبیعی
- صادرات برق بین دو کشور در سطح منطقه ای و حتی جهان (تجارت برق در WTO) که به طور خلاصه به شرح دو مورد پایانی اکتفا می کنیم.

برق خدمت است یا کالا؟!

کمیسیون اروپا معتقد است فیلم ها، آثار چاپی، گردآوری خبر روی اینترنت خدمات هستند. زیرا به طور صریح قابل لمس یا مشاهده نمی باشند و ماهیت فیزیکی ندارند. آمریکا این منازعه را پیش می کشد که برخی کالاها نظیر الکتریسیته نیز محسوس نیستند، اما کمیسیون اروپا این را مغالطه می داند. زیرا اکسیژن، گاز و برق کالا محسوب می شوند و با اینکه قابل لمس نیستند ولی وجود فیزیکی دارند.

تجارت برق در WTO :

شاید در اولین برخورد به نظر برسد که برق هنوز در هیچ جای جهان به عنوان يك کالا ی صادراتی مطرح نیست. ولی واقعیت اینست که بخش اعظم برق جهان در همان کشور تولید کننده به مصرف می رسد و ارتباط بین المللی شبکه های برق دائماً در حال افزایش است که به دو طریق صورت می گیرد: ۱- بر پایه تعاون و همکاری ۲- بر پایه رقابت در حالت نخست دو یا چند کشور با سیستمهای مکمل به تجارت برق دست می زنند تا استفاده از ظرفیت نصب شده را بهینه کنند. ولی تجارت بر مبنای رقابت در جایی صورت می گیرد که تولید کنندگان و مصرف کنندگان در بازار الکتریسیته ای که شامل بیش از يك کشور است شرکت می کنند و به تجارت نیرو بر اساس قرار دادهای کوتاه مدت یا بلند مدت دست می زنند. لازم به ذکر است که تا این اواخر عملاً تجارت بر مبنای رقابت بین المللی برق وجود نداشت، اما در ژانویه ۱۹۹۶ با ایجاد بازار برق نروژ _ سوئد وضع تغییر کرد.

جمع بندی و نتیجه گیری :

با شکسته شدن زنجیره ارزش افزوده برق، خدمات اصلی توزیع و انتقال هویت مستقلی پیدا می کند و خدمات متعدد فرعی ای شکل می گیرد که هر يك می تواند در سطح جهانی مشمول تجارت خدمات و مقررات GATS شود. در سطح جهانی انرژی برق اهمیت روز افزونی پیدا کرده است و این امر باعث شده است هم مصرف کنندگان عادی و هم تولید کنندگان و دست اندر کاران صنایع تمایل بیشتری به استفاده از انرژی برق و جایگزین کردن آن با انرژیهای دیگر نشان دهند.